

**Potůček Martin a kol. (2005) : Veřejná politika.
Praha: Sociologické nakladatelství, 399 stran,
ISBN 80-86429-50-4.**

Jiří Nantl¹

Publikace autorského kolektivu v čele s Martinem Potůčkem, profesorem veřejné a sociální politiky na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, by zasluhovala pozornost již proto, že se jedná o první tvůrčí počín v celosvětově mimořádně se rozvíjející výzkumné a pedagogické disciplíně veřejné politiky (*public policy*), který českého čtenáře takto systematicky a v takovém rozsahu do předmětné problematiky uvádí. Jakkoli neexistuje jediná, všeobecně přijímaná definice veřejné politiky jako oboru (a podle národních tradic bychom dokonce mohli pozorovat i určité názvoslovné variace), lze se snad shodnout na uznání nejen teoretického přínosu, ale i jisté praktické relevance této disciplíny, která je mimo jiné jedním ze zjevných důkazů neopodstatněnosti často se vyskytujících tezí, že aplikovaný výzkum je doménou přírodních věd či obecněji „hard sciences“. Veřejná politika jako průřezová disciplína aplikující poznatky řady sociálněvědních oborů (zejména politologie, sociologie, práva a ekonomie) má přitom potenciál nejen analytický, ale v jisté míře i prognostický.

Třináct kapitol knihy (úvod nepočítaje) poskytne čtenáři vhled do problematiky veřejné politiky nejen co se týká (různých) pojetí této disciplíny a obligátních strukturálních a funkcionálních aspektů veřejného sektoru a formování a uplatňování veřejných zájmů, ale obsahuje i některé pasáže vztahující se k tématům zejména v českém prostředí méně frekventovaným. Vlastním úvodem do tématu knihy je pojednání o přístupech k veřejné politice z pera Martina Potůčka a Lance LeLoupa, na něž navazuje kapitola o procesuálním pojetí veřejné politiky (Martin Potůček, László Vass a Petr Kotlas). Další dvě kapitoly se týkají ekonomických teorií a jejich vlivu na tvorbu politik ve veřejném sektoru (Gula Gulyás) a regulaci společenského života mechanismy státu, trhu a „občanského sektoru“ jako intermediárního prostředí nejen zprostředkování, ale i přímého uplatnění některých zájmů (Martin Potůček). Nejen sofistikovaně, ale i inspirativně a čtivě se autorům podařilo podat téma státu a politických institucí a jejich

¹ Autor je studentem doktorského studijního programu Politologie na Katedře politologie, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, Joštova 10, 602 00 Brno; e-mail: nantl@mail.muni.cz.

uspořádání (Dušan Hendrych, János Hons, György Jenei a László Vass) a veřejné správy a přístupů k její organizaci a řízení (János Hons, György Jenei, Martin Potůček, Richard Pomahač a László Vass). Analýza „občanského sektoru“ (Pavol Frič a Martin Bútora) nabízí systematickou analýzu tohoto jevu a jeho různých forem – záslužné je, že autoři se tímto pojmem nezabývají izolovaně, ale vztahují jej ke „klasickým“ koncepcím zprostředkování zájmů. Zvláště vysoko je třeba hodnotit, že kniha obsahuje také část (zpracovanou D. Greenbergem) věnovanou evaluaci, tedy hodnocení programů veřejných politik, jeho formám a kritériím. Nakonec tři kapitoly o jednotlivých příkladech veřejných politik (Sociální politika – Bohumila Čabanová a Gabriela Munková, vzdělávací politika – Arnošt Veselý, Zdravotní politika – Petr Háva) jsou – příznačně a vhodně – uvedeny kapitolou o politickém procesu tvorby rozpočtu (Mihály Högye).

Ačkoli jednotlivé kapitoly publikace jsou relativně tematicky samostatné a každá z nich sama o sobě představuje hodnotný příspěvek k dané agendě, bylo by chybou nevnímat jejich vzájemné souvislosti a kontext. Kniha *Veřejná politika* je totiž nutné číst především jako průvodce praktickými důsledky uplatnění různých směrů politické filozofie a ekonomie. V tomto kontextu je možno ocenit i bohaté referenční příklady, jimiž jsou praktické implikace různých aspektů fungování veřejného sektoru v publikaci demonstrovány a především skutečnost, že tyto příklady nepochází (jak je v literatuře tohoto typu vydávané v českém jazyce častým jevem) z původního prostředí autorů použité zahraniční literatury, ale v hojné míře právě z prostředí střední Evropy a specificky České republiky. Díky tomuto přístupu se autoři sice nevyhnuli určitým normativním soudům, které dokonce proměnili v závěrečnou kapitolu o vztahu etiky a tvorby veřejných politik ve středo- a východoevropském regionu. Tím ostatně podtrhli další aspekt publikace, která je v jisté míře též studií veřejného sektoru, mechanismů a procesů veřejných politik a veřejné správy v podmínkách transformujících se politických systémů. V tom lze právě spatřovat její značnou přidanou hodnotu a doporučit ji nejen vyhraněným zájemcům o veřejnou správu a procesy přípravy a implementace politických rozhodnutí.